

FIN Foreningen for
innovasjonsselskaper i Norge

Årsmelding 2019

FIN er en interesseorganisasjon for innovasjonsselskaper i Norge. Medlemmene er forsknings- og kunnskapspark, teknologioverføringskontorer og kommersialiseringsaktører (TTOer/KA), klynger, inkubatorer og testsentre. Flere har egne akseleratorprogrammer, investeringsvirksomhet eller tette relasjoner til kapitalmiljøer og private investorer. FIN arbeider for:

- At myndighetene skal lykkes med å skape et helhetlig norsk innovasjonssystem
- Å ivareta medlemmenes interesser og være et samarbeids- og kompetanseorgan for medlemmene
- Å sikre gode rammebetingelser for medlemmene nasjonalt og internasjonalt
- En bedre rollefordeling og samspill mellom myndigheter, virkemiddelapparatet og aktører i dagens innovasjonssystem
- Å synliggjøre innovasjonsselskaperes resultater overfor myndigheter, næringslivet, virkemiddelapparatet og media.

FIN ble stiftet 12.02.1997. Foreningen ledes av et styre bestående av representanter på tvers av medlemsmassen. Sekretariatet består av daglig leder Trine Ellingsen.

FIN er en bransjeforening i Abelia – NHOs forening for kunnskaps- og teknologibedrifter. Organisasjonen har kontorlokaler hos Abelia i Næringslivets Hus.

2019 - FINs koordinerende rolle har blitt viktigere

2019 har vært et aktivt år for FIN og våre medlemmer. Jeg startet i FIN i februar 2019. I løpet av året har jeg besøkt et stort antall medlemmer. Jeg ble raskt imponert over hva innovasjonsselskapene får til, og hvilken effekt de har på verdiskaping og arbeidsplasser. Sammen bygger de sterke innovasjonsmiljøer, hvor gründere, etablert næringsliv, forskning og kapital møtes for å øke innovasjonstakten og gi grobunn for ideer som kan tas ut i verden.

2019 var året da omstillingsbehovet i norsk økonomi ble trappet opp noen ekstra hakk. Den raske teknologiske utviklingen skaper morgendagens vinnerbedrifter, nye markeder, men også helt nye næringer. Sammen skal vi tilpasse oss en virkelighet med gradvis mindre petroleumsaktivitet og inntekter, overgangen til det grønne skiftet og oppfylling av FNs bærekraftsmål. Innovasjonsselskapene utgjør en sentral struktur for denne omstillingen og utviklingen, og er avhengig av gode rammebetingelser for å lykkes. FIN arbeider for dette hver eneste dag; koordinerte, forutsigbare og ubyråkratiske virkemidler gjennom hele verdikjeden for innovasjon.

Aktivitet og politiske gjennomslag

Innovasjonsselskapenes rammebetingelser er i endring på regionalt, nasjonalt og europeisk nivå. Regionreformen, områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet og utformingen av Horisont Europa (2021-2027) gjenspeiles i de fleste aktivitetene FIN har gjennomført og hatt på agendaen i løpet av året.

FIN fikk gjennomslag for noen kjernesaker i 2019. Det viktigste for innovasjonsselskapene er kanskje at samspillsvirkemidlene skal ses mer i sammenheng administrativt og rapporteringsmessig, og at Siva skal ha en sentral rolle i dette. I tillegg at det blir en forsterket satsing på modne klynger, at programperioden for inkubatorene ble forlenget ut 2022 og at Siva-nettverket ivaretas etter at fylkene overtok oppdragsgiveransvaret for inkubasjonsprogrammet.

Av andre politiske gjennomslag kan nevnes:

- Forbedringer i Skattefunn-ordningen
- Utvidelse av reglene for opsjonsbeskatning
- Utvidelse av Investinors mandat.

Medlemsutvikling og koblingsboks

FIN har det siste året hatt en medlemsvekst på 30 prosent. Ved utgangen av 2019 representerte FIN 43 ulike innovasjonsaktører gjennom 30 medlemmer. Vi er opptatt av å ha en rolle som "koblingsboks" mellom innovasjonsselskapene, myndighetene og andre aktører i politikkutforming og nettverksbygging. Behovet for å koordinere innovasjonsselskapenes synspunkt og komme frem til felles standpunkt har blitt enda tydeligere i arbeidet vi har utført med å gi innspill til områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Vi håper at den positive medlemsutviklingen fortsetter, etter som det å gå i takt og tale med en felles stemme øker sjansen for politisk gjennomslag.

FIN er i god driv inn i 2020 på bakgrunn av det arbeidet som ble lagt ned i 2019. Dialog med medlemmene vektlegges alltid. Det vil være

avgjørende i det arbeidet vi har foran oss med å meisle ut FINs strategi for stortingsperioden 2021-2025, og se på hvordan vi i enda større grad kan gripe de mulighetene som ligger i europeisk samarbeid. Covid-19 bidrar i skrivende stund til store utfordringer for innovasjonsselskapene og norsk næringsliv. Verdien av å stå samlet og tale med en felles stemme er derfor viktigere enn noen gang.

Trine Ellingsen
Trine Ellingsen

Daglig leder i FIN - Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge

Styrets beretning

Styret valgt på årsmøtet 2019

Anders Haugland, styreleder, VIS AS
Per Erik Dalen, nestleder, ÅKP AS
Anne Cathrin Østebø, Validé AS
Frank Larsen, Klosser Innovasjon AS
Haakon Skar, NTNU Accel AS
Mette Thielemann, Driv Inkubator AS

Styret har i løpet av 2019 hatt syv møter. Årsmøtet ble holdt 27. mai i Næringslivets Hus i forbindelse med arrangementet *Jakten på innovasjonskraften*, som FIN hadde sammen med Abelía og FFA. Tema var gjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet.

Fra venstre: Anne Cathrin Østebø, Haakon Skar, Trine Ellingsen (daglig leder), Frank Larsen, Anders Haugland, Mette Thielemann, Per Erik Dalen.

FINs medlemmer 2019

Ved utgangen av 2019 representerte FIN 43 innovasjonsaktører gjennom 30 medlemmer. Dette tilsvarer en medlemsvekst på 30 prosent.

Følgende innovasjonsmiljø ble med i FIN i løpet av 2019:

- IFE Invest AS
- Kunnskapsbyen Lillestrøm inkl. Solenergi-klyngen
- Media City Bergen AS
- MicroTech Innovation AS inkl. Silicia, MTI Startup og Electronic Coast
- Norway Health Tech
- Pan Innovasjon AS
- The Life Science Cluster

Innovasjonsselskapene utvikler fremtidens næringsliv

Innovasjonsselskapene utgjør en sentral struktur for norsk omstilling og utvikling. Sammen bygger de sterke innovasjonsmiljøer, hvor gründere, etablert næringsliv, forskning og kapital møtes for å øke innovasjonstakten og gi grobunn for ideer som kan tas ut i verden.

FINs medlemmer har en stor effekt på verdiskaping og arbeidsplasser. Dette gjelder på tvers av bransjer, hvor bærekraft og digitalisering er sentrale drivere for samfunnsutfordringene som skal løses.

Resultater

Klyngene bygger dynamiske og sterkere innovasjons- og økosystemer. Bedrifter i klynger har høy verdiskaping, høyere omsetning og høyere vekst i antall ansatte enn sammenlignbare bedrifter som ikke deltar i klyngesamarbeid (SØA 2017, Oxford Research 2019).

Inkubatorene bidrar til etablering og utvikling av nye vekstbedrifter og skaper vekst i etablert næringsliv. Bedrifter tilknyttet en inkubator oppnår større omsetning og har flere ansatte (Siva 2019).

Norsk katapult: Testfasilitetene muliggjør samarbeid på tvers av sektorer og mellom SMB og FoUI-aktører. De korter ned veien fra idé til marked. 2019 var det første fulle driftsåret for alle fem utnevnte katapult-sentrene. Totalt ble det igangsatt 785 brukerprosjekter, 49 av disse var samarbeidsprosjekter. SMB brukte sentrene i størst grad (Siva 2019).

TTOene har i oppgave å kommersialisere eier-
nes (UH, institutter og sykehus') FoU-resultater
til eksisterende eller nye bedrifter i form av
en lisens- eller salgsavtale på markedsmessige
vilkår. I 2019 ble det innhentet 1017 mill. kr. i
fremmedkapital til spin-outs fra TTOene eta-
blert siste 10 år. Idétilfanget er sterkt økende
og det samme er antall bedriftsetableringer
(Forskningsrådet 2019).

Presåkorn: TTOer og inkubatorer er forvaltere
av ordningen. De benytter den til å investere i
et selskaps aller tidligste fase. Det offentlige har
investert 180 mill. kr. som har blitt matchet av
hele 650 mill. kr. fra private investorer (Menon
2019).

Sterkere økosystemer og flere vekstbedrifter

FIN skal bidra til at våre medlemmer får næringspolitiske gjennomslag, økt kunnskap og innsikt. Vi skal også være en "koblingsboks" slik at medlemmene kan bygge nettverk og utveksle erfaringer.

For at innovasjonsselskapene skal være i stand til å skape enda bedre resultater, er de avhengige av gode rammebetingelser. Norge har ikke en sterk nok tradisjon for å lykkes med å skalere vekstselskap. For å lykkes trenger vi et mer effektivt og konkurransedyktig innovasjonssystem som utvikler eksisterende og legger til rette for fremveksten av nye næringer. Vi mener at det må satses mer på de virkemidlene som bygger sterkere økosystemer. Dette vil styrke kunnskapsoverføringen, dynamikken og føre til bedre utnyttelse av eksisterende kunnskap og kompetanse. Her er det avgjørende at de offentlige virkemidlene er koordinert, forutsigbare og ubyråkratiske gjennom hele verdikjeden for innovasjon.

Politisk arbeid

Saker FIN har jobbet særlig mye med er statsbudsjettet for 2020, hvor vi har sendt høringsinnspill og deltatt i Stortingets budsjettthøring. Det har vært lagt ned mye arbeid med virkemiddelgjennomgangen i form av møteplasser, workshops og tre skriftlige innspill til delrapportene. Revidering av klyngeprogrammet og utarbeidelse av anbefaling for en ny klyngepolitikk har vært en annen prioritert oppgave. I tillegg å sikre en hensiktsmessig utforming av inkubasjonsprogrammet etter av fylkene overtok oppdragsgiveransvaret fra 2020.

Vi har gitt høringsinnspill til *Utredning av insentiver for kommersialisering av forskningsresultater i UH-sektoren*, som er av stor betydning for TTOene. Videre svart på høringen om *Endringer i Skattefunn-ordningen* og gitt innspill til norsk deltakelse i Invest EU. FIN har et godt koordinert samarbeid med Abelia i det politiske påvirkningsarbeidet.

Gjennomslag

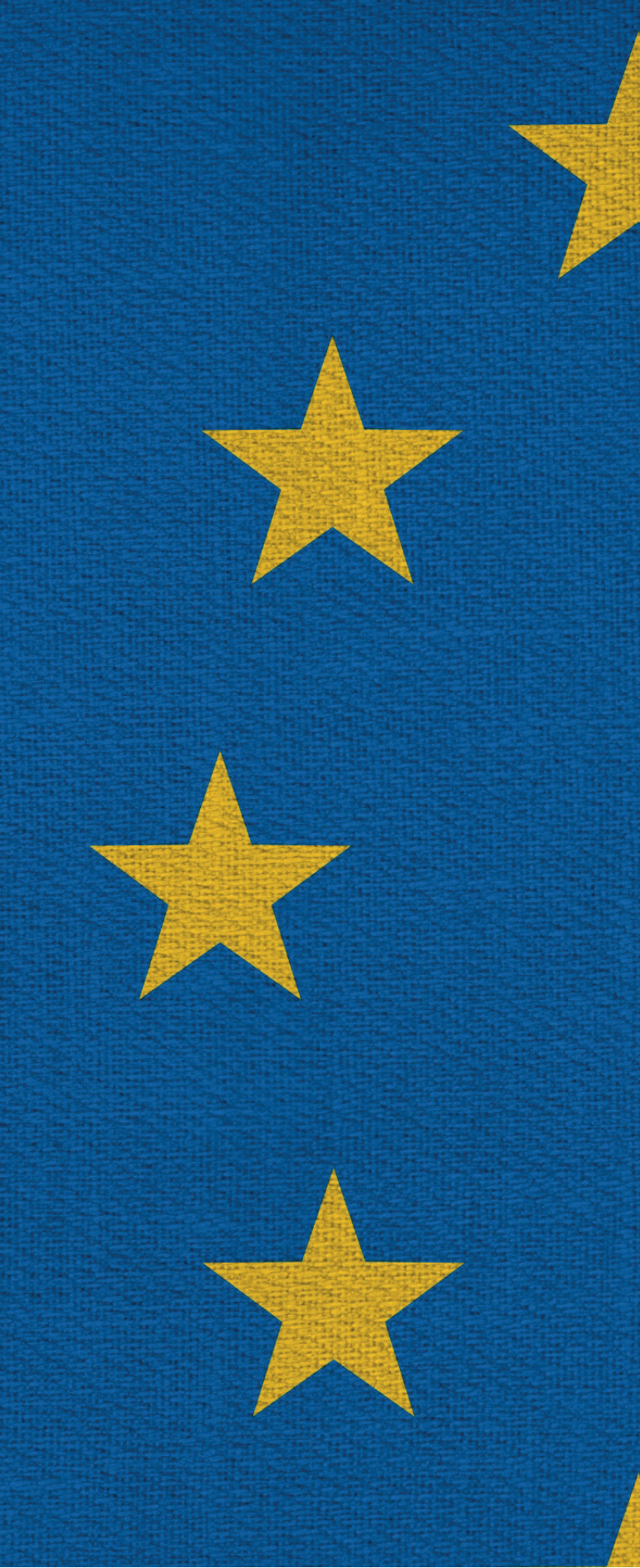
FIN fikk gjennomslag for noen kjernesaker i statsbudsjettet for 2020, og er i god driv for ytterligere gjennomslag på bakgrunn av det arbeidet som er lagt ned.

Det kanskje viktigste gjennomslaget for FIN er at regjeringen har bedt Stortinget om å se samspillsvirkemidlene i sammenheng administrativt og rapporteringsmessig, og at Siva skal ha en sentral rolle i dette. Videre at satsingen på modne klynger bør trappes opp og at verdien av NCE- og GCE-klyngene bør sikres etter prosjektperiodens utløp. I tillegg at programperioden for inkubatorene ble forlenget ut 2022, og at Siva-nettverket ivaretas etter at fylkene overtok oppdragsgiveransvaret fra 2020.

Andre gjennomslag:

- Forbedringer i Skattefunn-ordningen blant annet ved at satsen for egenutført FoU ble økt
- Utvidelse av reglene for opsjonsbeskatning
- Opprettelse av et fond-i-fond og matchmandat i Investinor.

FIN og europeisk samarbeid

FIN har i alle år sett til andre land når det skal vurderes nye forslag som kan bidra til at vi i enda større grad kan lykkes med innovasjon. Dette gjelder også innovasjonsselskapenes rammebetingelser. Det er mange innovasjons-selskap og interesseorganisasjoner som FIN på tvers av Europa. Når de norske virkemidlene utformes, ses det i stor grad til EUs program og verktøy. For FIN er det viktig å ha innsikt i hvordan det jobbes med disse områdene i Europa, og det er grunn til å tro at dette bare blir enda viktigere i fremtiden. Ikke minst vil EU-programmene gi enda flere deltakelsesmuligheter for innovasjonsselskapene fremover.

FIN er medlem av ASTPs (den europeiske organisasjonen for kunnskapsoverføring) nasjonale arbeidsgruppe. Den består av 32 tilsvarende organisasjoner som FIN og TTOer fra hele Europa. Innretningen av Horisont Europa og utvikling av felles indikatorer for å måle og synliggjøre TTO-enes resultater, var viktige saker på agendaen i 2019.

Styret har diskutert hvordan FIN kan bli enda sterkere involvert i europeisk samarbeid. FIN ønsker blant annet å knytte seg opp mot flere europeiske nettverk.

Styreleder Anders Haugland og daglig leder Trine Ellingsen på møte i ASTPs nasjonale arbeidsgruppe i Brussel.

Medlemsbesøk

For ny daglig leder har det vært viktig å bli kjent med og bygge gode relasjoner til medlemmene. En forutsetning for næringspolitisk påvirkning er at man kjenner til hva medlemmene jobber med, og har behov for av endrede rammebetingelser for å kunne skape enda bedre resultater for norsk næringsliv. En prioritert i 2019 har derfor vært å besøke medlemmene.

FIN besøkte følgende medlemmer i 2019:

- DigiCat – Norsk katapultsenter
- GCE Blue Maritime Cluster
- IFE Invest AS
- Innoventus Sør AS
- Inven2 AS
- Kjeller Innovasjon AS
- Klosser Innovasjon AS
- KUPA AS
- NCE Blue Legasea
- NCE Heidner Biocluster
- Norinnova AS
- Norway Health Tech
- Norwegian Smart Care Cluster
- Norwegian Tunnel Safety Cluster
- NTNU Accel AS
- NTNU TTO AS
- OsloTech AS
- SINTEF TTO AS
- Smart Innovation Norway AS
- StartupLab AS
- The Life Science Cluster
- Validé AS
- VIS AS
- ÅKP AS

Møteplasser og synlighet

Hovedhensikten med FINs møteplasser er å koble politikere, byråkrater, næringsliv og andre aktører til enten felles politikkutforming og -utvikling eller nettverksbygging. Disse favner alt fra workshops, medlemsmøter, seminarer og konferanser. Flere av våre møteplasser har vært arrangert sammen med Abelia.

Tema på FINs møteplasser i 2019 var virkemiddelgjennomgangen, endringer ved klyngeprogrammet og utarbeidelse av FINs anbefalinger for en ny klyngepolitikk. I tillegg oppfølging av statsbudsjettet for 2020, inkubasjonsprogrammet, endringer ved Investinors mandat og dens overtakelse av presåkorn samt innretningen av Horisont Europa.

FIN har som et felles talerør for innovasjonsselskapene avholdt flere møter med ulike deler av virkemiddelapparatet, departement og politikkere.

Administrasjon og årsresultat

Administrasjon

Ansatte/likestilling

Trine Ellingsen begynte som daglig leder i februar 2019. Hun er ansatt i Abelia. FIN arbeider for å oppnå best mulig fordeling av kvinner og menn i styret og i foreningens aktiviteter. Av et styre på seks er det to kvinner.

Fremtidig utvikling

Forutsetningene for drift er til stede. Organisasjonen er i vekst.

Styret har en ambisjon om at FIN skal representere *alle* innovasjonsselskapene i Norge. Det er etablert en målsetning om minst 10 nye medlemmer i 2020. Det gjøres et systematisk arbeid med verving. FIN samarbeider med Abelia og NHOs regionforeninger både om medlemsverving- og oppfølging.

FIN har som mål å være relevant og medlem-snær. Dette inkluderer å gi informasjon på et tidlig tidspunkt, innsikt og nytteverdi for medlemmene, få gjennomslag og være synlig.

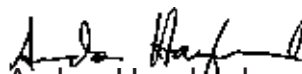
Årsresultat

Driftsgrunnlag

Regnskapet for 2019 viser driftsinntekter på 790 000 kr. (budsjettet 765 000 kr.). Ordinær medlemskontingent utgjorde FINs eneste inntektskilde. FIN hadde en medlemsvekst på 30 prosent i 2019, og har også fått flere medlemmer i løpet av 2020, men dette vil gjøre et større utslag på inntektene først i 2020.

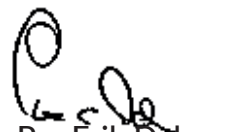
Årsresultat

Driftskostnadene endte på 1 193 000 kr. Foreningen har et negativt driftsresultat på 403 000 kr, som er omtrent i henhold til budsjett. FIN har egenkapital til å dekke underskuddet.

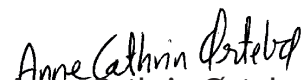
Anders Haugland

Styreleder

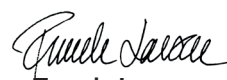
Per Erik Dalen

Nestleder

Anne Cathrin Østebø

Styremedlem

Frank Larsen

Styremedlem

Haakon Skar
Styremedlem

Trine Ellingsen
Trine Ellingsen
Daglig leder

FIN Foreningen for
innovasjonsselskaper i Norge

www.fin.no

